

Sygn. akt VI Ga 329/16

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 26 stycznia 2017 r.

Sąd Okręgowy w Rzeszowie VI Wydział Gospodarczy

w składzie następującym:

Przewodniczący: SSO Andrzej Borucki

Sędziowie: SO Anna Walus – Rząsa

SO Renata Bober (spr.)

Protokolant: Barbara Ćwiok

po rozpoznaniu w dniu 26 stycznia 2017 r. w Rzeszowie

na rozprawie

sprawy z powództwa: Z. H.

przeciwko: T. L. (1)

o zapłatę

na skutek apelacji pozwanego od wyroku Sądu Rejonowego w R.

V Wydziału Gospodarczego z dnia 21 czerwca 2016 r., sygn. akt V GC 89/16

1. zmienia zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

I. oddala powództwo,

II. zasądza od powoda Z. H. na rzecz pozwanego T. L. (1) kwotę 2.417,00 zł (dwa tysiące czterysta siedemnaście złotych) tytułem kosztów postępowania,

III. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 3.999,00 zł (trzy tysiące dziewięćset dziewięćdziesiąt dziewięć złotych) tytułem kosztów postępowania apelacyjnego.

SSO Anna Walus – Rząsa SSO Andrzej Borucki SSO Renata Bober

Sygn. akt VI Ga 329/16

UZASADNIENIE

wyroku z dnia 26 stycznia 2017r.

Powód Z. H. wniósł o zasądzenie od pozwanego T. L. (1) kwoty 31.980 zł z ustawowymi odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu podał, że w dniu 25 października 2014r. kupił u pozwanego kompletną wywrotkę marki KH-K. , obejmującą także siłownik wywrotu, za kwotę dochodzoną pozwem. W chwili wydania przedmiotu umowy pozwany poinformował go, że siłownik ten znajduje się w regeneracji, zapewniając, że zostanie dosłany powodowi w ciągu

dwóch tygodni. Pomimo wielokrotnych wezwań nie został on jednak dostarczony, a pozwany ostatecznie pismem z dnia 15 maja 2015r. odmówił wykonania umowy i wydania siłownika. To skutkowało, że powód pismem z dnia 29 czerwca 2015r. odstąpił od umowy sprzedaży wzywając pozwanego do zwrotu uiszczonych świadczenia.

W sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty pozwany wniósł o oddalenie powództwa, zarzucając, że odstąpienie od umowy nie było skuteczne. Podał, iż przedmiotem umowy była wywrotka bez siłownika, co wyraźnie zostało ustalone w toku negocjacji. Powód wyraził wolę zakupu wyłącznie zabudowy wywrotki, oświadczając, iż siłownik nabędzie we własnym zakresie. Powyższe potwierdza treść wystawionego dokumentu rozliczeniowego, w którym wskazano, że obejmuje on należność za zabudowę K. typ W2H.

Sąd Rejonowy w R. wyrokiem z dnia 21 czerwca 2016r. zasądził od pozwanego na rzecz powoda kwotę dochodzoną pozwem wraz z odsetkami i kosztami postępowania.

W uzasadnieniu Sąd ten stwierdził, że zgodnie z treścią zawartej pomiędzy stronami umowy sprzedaży pozwany był obowiązany wydać powodowi kompletną wywrotkę marki K. obejmującą nie tylko samą jej zabudowę, lecz również jej element hydrauliczny, tj. siłownik hydrauliczny. Siłownik ten stanowił integralną część urządzenia i przesądzał o jego wartości i użyteczności. Brak powyższego elementu musiałby skutkować istotnym obniżeniem ceny sprzedaży, co w niniejszej sprawie nie miało jednak miejsca. Powyższe, w ocenie Sądu, znalazło potwierdzenie w materiale dowodowym zgromadzonym w sprawie, w szczególności, w zeznaniach świadka M. F. i zeznaniach powoda. Przemawiająca za tym jest również okoliczność, że celem przedmiotowego zakupu było wykorzystanie urządzenia dla wykonania zobowiązań zaciągniętych przez powoda w stosunku do jego kontrahentów. Sprzeczne z zasadami doświadczenia życiowego byłyby zatem twierdzenia, że powód chciał jedynie samą zabudowę wywrotki, bez siłownika – bowiem nie mogłoby to służyć realizacji celu powoda. W tej sytuacji więc, skoro dodatkowy termin do wykonania zobowiązania z umowy wyznaczony pozwanemu upłynął, oświadczenie o odstąpieniu od umowy zawarte w piśmie z dnia 29 czerwca 2014r. było skuteczne, co rodzi obowiązek zwrotu świadczeń wzajemnych na podstawie art. 494 kc.

Apelację od powyższego wyroku wniósł pozwany zarzucając:

1. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na wadliwym przyjęciu, że:
 - a. pozwany zobowiązał się dostarczyć powodowi kompletną wywrotkę wraz z siłownikiem w terminie dwóch tygodni od zawarcia umowy,
 - b. obniżenie ceny sprzedaży rzeczy o kwotę 2.000 zł związane było z ujawnieniem uszkodzeń wywrotki, nie zaś braku siłownika,
 - c. siłownik hydrauliczny stanowił integralną część urządzenia wywrotki i przesądzał o jego wartości, zaś jego brak musiałby skutkować istotnym obniżeniem ceny sprzedaży - co nie miało miejsca,
2. naruszenie przepisów prawa materialnego tj. art. 535 par 1 kc , poprzez nieprawidłowe przyjęcie, że zgodnie z umową sprzedaży zawartą przez strony pozwany był zobowiązany wydać powodowi wywrotkę marki KH K. obejmującą nie tylko samą zabudowę lecz również siłownik hydrauliczny, podczas gdy przedmiotem umowy była sprzedaż wyłącznie zabudowy
3. naruszenie art. 491 par 1 kc oraz 494 kc , poprzez niezasadne ustalenie, iż pozwany dopuścił się zwłoki w wykonaniu zobowiązania z umowy wzajemnej, uzasadniającej złożenie przez powoda skutecznego oświadczenia o odstąpieniu od umowy i domagania się zwrotu ceny sprzedaży, w sytuacji, gdy pozwany nie uchybił swoim obowiązkom wynikającym z treści zobowiązania łączącego strony.

Apelujący wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i oddalenie powództwa, a także o zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania za obie instancje.

Powód w odpowiedzi na apelację wniósł o jej oddalenie i zasądzenie na jego rzecz kosztów postępowania za drugą instancję, podnosząc, że zarzuty apelacji zarówno dotyczące naruszenia przepisów prawa materialnego jak i procesowego są w zupełności bezzasadne.

W ocenie Sądu Okręgowego apelacja zasługiwała na uwzględnienie z powodów następujących:

Zgodnie z art. 233 par 1 kpc sąd ocenia wiarygodność i moc dowodów według własnego przekonania, na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego w sprawie materiału dowodowego. W myśl więc tego przepisu sąd rozpoznając sprawę ma obowiązek ocenić wszystkie przeprowadzone dowody oraz uwzględnić wszystkie towarzyszące im okoliczności, które mogą mieć znaczenie dla oceny ich mocy i wiarygodności. Zasada więc swobodnej oceny dowodów wynikająca z powyższego przepisu wyraża się w dokonaniu oceny według własnego przekonania sądu, opartego jednak na podstawie wszechstronnego rozważenia zebranego materiału dowodowego. Ten aspekt nabiera szczególnego znaczenia w sytuacji, gdy materiał dowodowy nie jest spójny, zachodzi wówczas konieczność weryfikowania przeciwstawnych wersji. W takiej zaś sytuacji, w ramach swobodnego uznania sąd decyduje, którą z prawdopodobnych wersji uznaje za prawdziwą.

W niniejszej sprawie, której istotą było ustalenie przedmiotu umowy sprzedaży zawartej pomiędzy stronami, a także w konsekwencji skuteczności odstąpienia od niej przez powoda – strony sporu prezentowały w tym zakresie stanowiska odmienne. I tak powód twierdził, że zakupił od pozwanego kompletną wywrotkę marki KH K., obejmującą również siłownik wywrotu, natomiast pozwany zarzucał, iż przedmiotem umowy była wyłącznie zabudowa.

Sąd I instancji przeprowadził w sprawie szereg dowodów celem ustalenia powyższego, jak wynika z treści protokołów rozpraw były to nie tylko dowody osobowe, ale również dowody z dokumentów (protokół z rozprawy z dnia 21.06.2016r. k. 116), choć nie zostały one odrębnie wymienione. Sąd ograniczył się jedynie do sformułowania, że są to „dokumenty prywatne dołączone do sprawy”. To zaś powoduje konieczność przyjęcia, że wszystkie załączniki do pism procesowych zostały dopuszczone w charakterze dowodu w niniejszym postępowaniu, w tym dowód z faktury wystawionej przez powoda o numerze (...), w której to fakturze wskazano, że przedmiotem sprzedaży jest zabudowa k., typ (...) (dowód k. 9).

Sąd Rejonowy dokonując ustaleń w sprawie nie odniósł się jednak w żaden sposób do innych dowodów niż zeznania świadków M. F. i J. C., jak też do zeznań powoda Z. H., stwierdzając, że zeznania te są logiczne, spójne i nie budzą żadnych wątpliwości Sądu. Zeznania natomiast pozwanego, jak też zawnioskowanego przez niego świadka W. N. Sąd ocenił jako niewiarygodne, stwierdzając, że przeciwko twierdzeniu, że przedmiotem umowy była wyłącznie zabudowa urządzenia K. przemawiają zeznania M. F. i powoda Z. H.. Sąd Rejonowy zaznaczył również, że za powyższym przemawia też okoliczność, iż siłownik hydrauliczny stanowił integralną część urządzenia i przesądzał o jego wartości. Brak powyższego elementu musiałby skutkować więc istotnym obniżeniem ceny, co w niniejszej sprawie nie miało miejsca. Argumentację tą miał wzmacniać również fakt, że powód potrzebował kompletne urządzenie dla wykonania umów ze swoimi kontrahentami, a więc zbędna byłaby dla niego sama zabudowa.

W ocenie Sądu Odwoławczego trafny jest zarzut apelacji co do błędów w ustaleniach faktycznych poczynionych przez Sąd Rejonowy w tym zakresie.

Tak jak wspomniano bowiem, z uzasadnienia zaskarżonego wyroku wynika, że Sąd I instancji oparł się w swoich ustaleniach wyłącznie na zeznaniach powoda i wnioskowanego przez niego świadka, a ocena zeznań świadków i stron nie może się ograniczyć do fragmentarycznej wypowiedzi – lecz musi opierać się na zestawieniu ich z pozostałymi dowodami naświetlającymi okoliczności sprawy w sposób odmienny – czego Sąd I instancji prawidłowo nie dokonał, a właśnie zaniechał. Tak jak wskazano wyżej, nie odniósł się przede wszystkim w zupełności do dowodów z dokumentu w postaci faktury, która została przyjęta i zaakceptowana przez powoda. Faktura ta jest wprawdzie dokumentem prywatnym, który zasadniczo dowodzi jedynie tego, że strona złożyła oświadczenie o określonej w nim treści, niemniej jednak przyjmuje się w orzecznictwie, iż zaakceptowanie dokumentu o określonej treści rodzi domniemanie, iż dokument ten potwierdza rzeczywiste ustalenia pomiędzy stronami.

Istotna w sprawie była również okoliczność, której Sąd I instancji również nie rozważył (na którą powoływał się pozwany już w sprzeciwie od wydanego w sprawie nakazu zapłaty), że według oferty umieszczonej na portalu Allegro pozwany zaoferował do sprzedaży wyłącznie zabudowę marki KH – K., a powód powyższemu nie zaprzeczył. Zgodnie zaś z treścią art. 230 kpc, gdy strona nie wypowie się co do twierdzeń strony przeciwnej o faktach sąd, mając na uwadze wynik całej sprawy, może fakty te uznać za przyznane. Mając więc na względzie treść zeznań powoda złożonych na rozprawie w dniu 21 czerwca 2016r., który min. stwierdził, że „w 2014r. p. M. F. wyszukał na Allegro zabudowę typu KH – K. z podramówką do samochodu marki I.” – należało przyjąć fakt ten za przyznany. W tej sytuacji więc, konsekwentnie, należy wnioskować, iż wskazana w ofercie sprzedaży cena, jak i cena w rzeczywistości zapłacona dotyczyła przedmiotu tej oferty, nie zaś kompletnej wywrotki.

Argumentacja natomiast Sądu, iż w sytuacji gdyby przedmiotem sprzedaży był jedynie jego element, musiałoby to skutkować istotnym obniżeniem ceny sprzedaży, nie jest poparta żadnym uzasadnieniem. Nie jest wiadomo, a przynajmniej nie wynika to z akt niniejszej sprawy, jakie są ceny tego rodzaju urządzeń w całości, a jakie poszczególnych jego elementów – a niewątpliwie mogą być one przedmiotem sprzedaży, tak jak i np. poszczególne części innych pojazdów. Także stanowisko, iż przedmiotem umowy miała być cała wywrotka skoro powód potrzebował jej dla realizacji swoich zobowiązań, jest mało przekonujące. Logiczne jest, iż jedynie całość tego urządzenia spełnia właściwe sobie funkcje, nie można jednak w żaden sposób wykluczyć, że kupujący decyduje się na zakup poszczególnych elementów, aby we własnym zakresie skompletować je w całość. Trzeba też podkreślić, że sprzeczne w sprawie są zarówno stanowiska stron, jak i zeznania świadków, tj. świadka wnioskowanego przez powoda w osobie M. F., który zeznał, iż Z. H. zlecił mu znalezienie wywrotki pod zabudowę czteroosiową, z zeznaniami zawnioskowanego przez pozwanego świadka T. L. (1), który zeznał, że przedmiotem umowy była sama zabudowa. Świadek J. C., na którego zeznania wskazuje również Sąd Rejonowy zeznał natomiast, iż uzyskał informację, że zabudowa została sprzedana przez pana L. panu H.. Świadek ten zeznał również, iż nie umie odpowiedzieć, kto miałby zapłacić za ewentualny siłownik, gdyby doszło do zawarcia umowy- a więc wbrew ocenie Sądu I instancji zeznania tego świadka nie potwierdzają wersji powoda.

W tym miejscu należy zaznaczyć, że Sąd Odwoławczy, jako sąd merytoryczny władny jest dokonać własnych, odmiennych ustaleń, niż ustalenia Sądu I instancji.

Całokształt zaś materiału dowodowego zebranego w sprawie, a więc zeznania świadków i stron, w powiązaniu z dowodem z dokumentu w postaci faktury VAT wystawionej przez pozwanego, jak też z okolicznością niezaprzeczoną przez powoda, że przedmiotem ogłoszenia na portalu Allegro była wyłącznie zabudowa kipper, a nie kompletny wywrot - wskazuje, że to ten właśnie element był przedmiotem umowy sprzedaży, którą zawarły strony niniejszego sporu.

Dodać trzeba, że to na powodzie ciążył obowiązek wykazania stosownymi dowodami, że skutecznie od umowy odstąpił, mając na uwadze ogólną regułę dowodową z art. 6 kc. Powód oprócz dowodu z zeznań świadka nie zaoferował w zasadzie żadnych innych wniosków dowodowych, celem uprawdopodobnienia chociażby - w inny sposób - swoich twierdzeń w sprawie. I tak nie wykazał, jak wspomniano wyżej, że ceny rynkowe tego rodzaju kompletnego urządzenia odpowiadały cenie ustalonej pomiędzy stronami, a dodać trzeba, że z zeznań świadka T. L. wynika, iż cena kompletnej zabudowy to kwota 84 tys. zł netto. Tak jak zaznaczono, powód nie zaprzeczył też, by treść ogłoszenia na Allegro była inna, niż wskazywał to pozwany, przyznając na rozprawie w dniu 21 czerwca 2016r., że M. F. „wyszukał mu na Allegro zabudowę KH – K.”. W dalszych zeznaniach Z. H. stwierdził, że oglądając zabudowę na terenie firmy pozwanego zapytał, gdzie jest siłownik wywrotki tej zabudowy – a więc rozróżniał oba te elementy.

Reasumując, Sąd Okręgowy uznał zarzuty apelacji w zakresie błędów w ustaleniach faktycznych za uzasadnione, przyjmując, że Sąd I instancji dokonał tych ustaleń w oparciu o wybiórczy materiał dowodowy, tj. tylko w oparciu o zeznania powoda i wnioskowanego przez niego świadka, nie uzasadniając zresztą w sposób przekonujący dlaczego wiarygodności odmówił zeznaniom pozwanego i świadków przez niego wnioskowanych.

Ustalenia więc dokonane w sprawie przez Sąd Odwoławczy w zakresie treści łączącej strony umowy są odmienne, co w konsekwencji skutkuje uznaniem za trafne również zarzuty pozwanego naruszenia przepisów prawa materialnego, tj. art. 535 par 1 kc, 491 par 1 kc oraz 494 kc.

W sytuacji bowiem, gdy przedmiotem umowy była wyłącznie zabudowa K. powód nie miał żadnych podstaw do odstąpienia od umowy, a co za tym idzie żądania zwrotu uiszczonej przez niego ceny.

Mając na uwadze powyższe zaskarżony apelacją pozwanego wyrok zmieniono i oddalono powództwo na podstawie art. 386 par 1 kpc , obciążając powoda kosztami postępowania w obu instancjach, stosownie do art. 98 par 1 i 3 kpc oraz 108 par 1 kpc .